

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

Viite: Lausuntopyyntö Dnro 66/040/2011

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerhotoiminnan laatukortit

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerhotoiminnan laatukorteista, jotka lausuntopyynnön mukaan tullaan liittämään perusopetuksen laatukortteihin.

On sinänsä myönteistä, että tällaiset laatukortit on laadittu ja siinä on noudatettu Koulutus ja tutkimus vuosina 2011-2016 kehittämissuunnitelman (KESU) esittämää tavoitetta päivittää perusopetuksen laatukriteerit ja sisällyttää niihin aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä koulujen kerhotoiminnan laatukriteerit.

Asiaa valmistellut työryhmä on muistiossaan kuvannut laajasti näiden molempien toimintojen menestyksellistä kehittämistyötä viime vuosina. Molempia toimintoja toteutetaan lähes kaikissa kunnissa ja toteuttajina ovat kuntien itsensä ohella laaja, muiden toimijoiden joukko, joista keskeisimpiä ovat järjestöt ja seurakunnat. Molempien toimintojen kehittämistyötä on tuettu mittavilla valtionavustuksilla. Muistion mukaan viiden viime vuoden aikana on kerhotoimintaan myönnetty valtionavustusta yhteensä 38,7 milj. euroa. Kolmen viime vuoden aikana on aamu- ja iltapäivätoimintaan myönnetty valtionavustusta yhteensä 128,2 milj. euroa, mikä vastaa 57 % käyttökustannuksista. Sekä käyttäjämäärät että toimintojen taloudelliset panostukset antavat omat perusteensa ja odotuksensa sille, että näiden toimintojen laatua tarkastellaan perusopetuksen laadunarvioinnin rinnalla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö laati suositusluonteisena ohjausvälineenä vuonna 2009 perusopetuksen laatukriteerit ja niihin liittyen 11 laatukorttia. Laatukortit muodostettiin rakenteiden laadusta sekä oppilaan kokemasta laadusta. Rakenteiden laatua kuvaavat laatukortit laadittiin johtamisesta, henkilöstöstä, taloudellisista resursseista ja arvioinnista. Näiden lisäksi oppilaan kohtaaman toiminnan laatua kuvasi seitsemän laatukorttia. Näillä kuvattiin esimerkiksi opetussuunnitelman toteuttamista, osallisuutta ja vaikuttamista, kodin ja koulun yhteistyötä sekä oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tukea. Perusopetuksen laatukortit on rakennettu siten, että niissä aluksi kuvataan asia, sen jälkeen esitetään laatukriteerit ja tehdään kuhunkin asiaan liittyen laadun kehittämisen kysymyksiä.

Lausunnon keskeinen sisältö

Kun nyt laaditut perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerhotoiminnan laatukortit liitetään yleisluonteisina suosituksina perusopetuksen laatukorttien yhteyteen, niiden laatukorttiluonne on hieman pulmallinen.

- Kummastakin toiminnosta on laadittu vain yksi melko yleisluonteinen laatukortti. Laatukortit on laadittu perusopetuksen laatukortteja mukaellen sisältäen kuvauksen sekä laatukriteerit ja laadun kehittämisen kysymyksiä.
- Aamu- ja iltapäivätoiminta sekä kerhotoiminta ovat perusopetuksesta erillisiä toimintoja, joihin kohdistuu laaja-alaisempia, niiden omista luonteista nousevia laadun arvioinnin tarpeita. Jatkossa olisikin paikallaan laatia aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerhotoiminnan oman substanssin kannalta eriytettyjä laadun näkökulmia perusopetuksen laatukriteerien tapaan sekä toiminnan rakenteista että toimintaan osallistuvien lasten kokeman laadun kannalta.
- Molempia toimintoja toteuttamassa on kunnan oman toiminnan ohella lukuisia muita toimijoita, mutta nyt tämän moninaisen toteuttajajoukon rooli jää esitetyissä laatukorteissa ohueksi. Moninainen toteuttajajoukko on yksi peruste sille, että olisi paikallaan jatkossa paneutua aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerhotoiminnan sisällön ja rakenteiden arviointiin syvällisemmin ja saada sitäkin kautta tukea laadukkaasti toteutettuun toimintaan toteuttajatahosta riippumatta.
- Myönteistä on kuitenkin se, että liittämällä nyt laaditut kaksi laatukorttia perusopetuksen yhdentoista oman laatukortin yhteyteen kuntaa ja kouluja muistutetaan aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerhotoiminnan tärkeydestä perusopetusta täydentävinä toimintoina ja lasten arkipäivien laatua rikastavina toimintoina. Laatukriteerit täydentävät tällä tavoin perusopetuksen laatukriteereitä ja perusopetuksessa olevien lasten arkihyvinvoinnin kokonaisuutta. Molempien toimintojen tavoitteena todetaan olevan lapsen syrjäytymisen ehkäisemisen ja tämän toivoisi näkyvän selkeämmin laatukorteissa laadun kehittämisen kysymyksissä.

Pääjohtaja

Pekka Puska

Kehittämispäällikkö

Anna-Leena Välimäki